

Socialnämnden/Äldrenämnden

Yttrande över promemorian Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen

Sn/2018:108 770

Sammanfattning

Socialförvaltningen har getts möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets promemoria Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2018-05-28

Förslag till socialnämnden

Yttrande till kommunstyrelsen

- Socialförvaltningen ställer sig positiv till innehållet i förslaget men vill särskilt lyfta fram följande punkter:
 - Det är bra att separera den medicinska delen av processen att ändra könstillhörighet från den juridiska
 - Det är positivt att det inte ska krävas tillstånd till ingreppen från Socialstyrelsen för personer över 18 år
 - Det är positivt med större fokus på ungas självbestämmande och delaktighet

Ärende

Regeringen föreslår nuvarande könstillhörighetslag ska upphävas och ersättas av två nya lagar: en lag om kirurgiska ingrepp i könsorganen – den medicinska processen och en lag om ändring av könet i folkbokföringen – den juridiska processen.. Det här yttrandet avser endast promemorian Ds 2018:11 vilket innebär att synpunkter som kommer fram här kan ha sitt svar i promemorian Ds 2018:17 Ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

Socialförvaltningen ställer sig positiva till att nuvarande lag ersätts av två, vilket innebär att den juridiska processen separeras från den biologiska processen. Att byta juridiskt kön idag kräver att den som söker är över 18 år, har genomgått en transutredning med tillhörande godkännande från läkare och Socialstyrelsens rättsliga råd. Det är en slingrig process som tar lång tid.

Personer som söker könsbekräftande vård har ökat kraftigt de senaste åren, både i Sverige och i andra länder. Orsaken är inte känd men det har övervägts om det kan bero på bland annat ökad tillgång till vård, ökad kunskap och minskad stigmatisering.

De nya lagförslagen underlättar och förkortar handläggningstiderna vilket är positivt för de personer som antingen vill ändra sitt juridiska kön och/eller vill göra vissa kirurgiska ingrepp för att personens kropp och könsidentitet ska överensstämma.

Förslaget medför även att ickebinära personer¹ ges möjlighet till kirurgi då lagen föreslås tillämpas då en person upplever att könsidentitet och kropp inte stämmer överens. Det begränsas på det sättet inte enbart till dem vars könsidentitet är antingen man eller kvinna. Den administrativa markör för kön i folkbokföringen påverkar individen genom hela livet. Förvaltningen anser att det är bra att förslaget ska omfatta personer med könsdysfori² vilket också är Socialstyrelsens rekommendation för all könsbekräftande vård.

Huvudregeln är att en person ska ha fyllt 18 år för att få genomgå underlivskirurgi. Förslaget är dock att det i undantagsfall och vid synnerliga skäl ska vara möjligt även för personer under 18 år att ska kunna få hjälp. Det ska, i likhet med vad som tidigare gällt för motsvarande ingrepp på vuxna personer, avgöras av Socialstyrelsens rättsliga råd.

Barn som fyllt 15 år ska dessutom ha möjlighet att göra ansökan själv. I promemorian resonerar utredaren kring att barn under 18 år med nuvarande lagstiftning riskerar att inte få tillgång till nödvändig vård under trygga och kontrollerade former. Men även att det är ett stort och livsavgörande beslut som får långtgående konsekvenser. Den utvidgning som utredaren föreslår vittnar om respekt och tilltro till barns egen förmåga till självbestämmande samt att deras åsikter bör tillmätas avgörande betydelse.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. I promemorian föreslås att barn under 18 år ges möjlighet att genomgå kirurgiska ingrepp, om det finns synnerliga skäl. En stor tillit läggs till barnets självbestämmande och möjlighet att påverka. De förslag som lämnas utgår från synen på barn som rättighetsbärare. Barn är kompetenta och ska bemötas med respekt, och barns åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Josefin Hagström
Samordnare

¹ En ickebinär person är en person som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna eller man.

² Könsdysfori är ett psykiskt lidande eller en försämrad förmåga att fungera i vardagen som orsakas av att könsidentiteten inte stämmer överens med kroppen och/eller det juridiska könet.

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

§ 189

Yttrande över promemorian Ds 2018:11 "Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen"

Ks/2018:249 770

Sammanfattning

Jönköpings kommun har beretts tillfälle att senast 2018-06-21 yttra sig över promemorian Ds 2018:11 "Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen".

Beslutsunderlag

Socialdepartementets remiss 2018-04-26

Socialnämndens beslut 2018-06-18 § 132 med tillhörande tjänsteskrivelse

Utbildning- och arbetsmarknadsnämndens beslut 2018-06-18 § 77 med tillhörande tjänsteskrivelse

Kommunalrådsyttrande enligt nedan

Majoritetsrådets förslag

Kommunalrådet Andreas Sturesson (KD) överlämnar upprättat förslag till kommunens yttrande. Kommunalrådets förslag till kommunstyrelsens beslut:

- Yttrande över promemorian DS 2018:11 "Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen" överlämnas till Socialdepartementet enligt kommunalrådet Andreas Sturessons (KD) upprättade förslag.

KOMMUNSTYRELSENS BEHANDLING 2018-06-19

Yrkanden

Kommunalrådet Ann-Marie Nilsson (C) yrkar att kommunstyrelsen beslutar följande:

- Som kommunens yttrande till Socialdepartementet över promemorian DS 2018:11 "Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen" överlämnas socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-05-28.

Kommunalrådet Ilan De Basso (S) samt Anna Mårtensson (L) och Margareta Sylvan (MP) instämmer i kommunalrådet Ann-Marie Nilssons (C) yrkande.

Kommunalrådet Peter Jutterström (M) yrkar bifall till kommunalrådet Andreas Sturessons (KD) förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar – utan omröstning – att bifalla kommunalrådet Ann-Marie Nilssons (C) yrkande, nämligen följande:

- Som kommunens yttrande till Socialdepartementet över promemorian DS 2018:11 "Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen" överlämnas socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-05-28.

Reservation

Ledamöterna för (KD), (M) och (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för kommunalrådet Andreas Sturessons (KD) förslag.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Beslutet expedieras till:

Socialdepartementet

Sn

Uan

Socialnämnden/Äldrenämnden

Yttrande över promemorian Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen

Sn/2018:108 770

Sammanfattning

Socialförvaltningen har getts möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets promemoria Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2018-05-28

Förslag till socialnämnden

Yttrande till kommunstyrelsen

- Socialförvaltningen ställer sig positiv till innehållet i förslaget men vill särskilt lyfta fram följande punkter:
 - Det är bra att separera den medicinska delen av processen att ändra könstillhörighet från den juridiska
 - Det är positivt att det inte ska krävas tillstånd till ingreppen från Socialstyrelsen för personer över 18 år
 - Det är positivt med större fokus på ungas självbestämmande och delaktighet

Ärende

Regeringen föreslår nuvarande könstillhörighetslag ska upphävas och ersättas av två nya lagar: en lag om kirurgiska ingrepp i könsorganen – den medicinska processen och en lag om ändring av könet i folkbokföringen – den juridiska processen.. Det här yttrandet avser endast promemorian Ds 2018:11 vilket innebär att synpunkter som kommer fram här kan ha sitt svar i promemorian Ds 2018:17 Ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

Socialförvaltningen ställer sig positiva till att nuvarande lag ersätts av två, vilket innebär att den juridiska processen separeras från den biologiska processen. Att byta juridiskt kön idag kräver att den som söker är över 18 år, har genomgått en transutredning med tillhörande godkännande från läkare och Socialstyrelsens rättsliga råd. Det är en slingrig process som tar lång tid.

SOCIALFÖRVALTNINGEN
Besöksadress Juneporten
V Storgatan 16
social@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

Personer som söker könsbekräftande vård har ökat kraftigt de senaste åren, både i Sverige och i andra länder. Orsaken är inte känd men det har övervägts om det kan bero på bland annat ökad tillgång till vård, ökad kunskap och minskad stigmatisering.

De nya lagförslagen underlättar och förkortar handläggningstiderna vilket är positivt för de personer som antingen vill ändra sitt juridiska kön och/eller vill göra vissa kirurgiska ingrepp för att personens kropp och könsidentitet ska överensstämma.

Förslaget medför även att ickebinära personer¹ ges möjlighet till kirurgi då lagen föreslås tillämpas då en person upplever att könsidentitet och kropp inte stämmer överens. Det begränsas på det sättet inte enbart till dem vars könsidentitet är antingen man eller kvinna. Den administrativa markör för kön i folkbokföringen påverkar individen genom hela livet. Förvaltningen anser att det är bra att förslaget ska omfatta personer med könsdysfori² vilket också är Socialstyrelsens rekommendation för all könsbekräftande vård.

Huvudregeln är att en person ska ha fyllt 18 år för att få genomgå underlivskirurgi. Förslaget är dock att det i undantagsfall och vid synnerliga skäl ska vara möjligt även för personer under 18 år att ska kunna få hjälp. Det ska, i likhet med vad som tidigare gällt för motsvarande ingrepp på vuxna personer, avgöras av Socialstyrelsens rättsliga råd.

Barn som fyllt 15 år ska dessutom ha möjlighet att göra ansökan själv. I promemorian resonerar utredaren kring att barn under 18 år med nuvarande lagstiftning riskerar att inte få tillgång till nödvändig vård under trygga och kontrollerade former. Men även att det är ett stort och livsavgörande beslut som får långtgående konsekvenser. Den utvidgning som utredaren föreslår vittnar om respekt och tilltro till barns egen förmåga till självbestämmande samt att deras åsikter bör tillmätas avgörande betydelse.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. I promemorian föreslås att barn under 18 år ges möjlighet att genomgå kirurgiska ingrepp, om det finns synnerliga skäl. En stor tillit läggs till barnets självbestämmande och möjlighet att påverka. De förslag som lämnas utgår från synen på barn som rättighetsbärare. Barn är kompetenta och ska bemötas med respekt, och barns åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad.

Karl Gudmundsson
Socialdirektör

Josefin Hagström
Samordnare

¹ En ickebinär person är en person som identifierar sig som mellan, bortom eller med båda könskategorierna kvinna eller man.

² Könsdysfori är ett psykiskt lidande eller en försämrad förmåga att fungera i vardagen som orsakas av att könsidentiteten inte stämmer överens med kroppen och/eller det juridiska könet.

Kommunalrådet Andreas Sturessons (KD)
förslag till kommunens yttrande

1 (1)

FÖR KÄNNEDOM

Socialdepartementet

Yttrande över promemorian Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen (S2018/02631/FS)

Jönköpings kommun stödjer inte förslaget i promemorian om att den som inte fyllt 18 år och vill genomgå kirurgiskt ingrepp ska kunna få tillstånd att göra det om det finns synnerliga skäl. Kommunens ställningstagande grundas i att det finns flera åldersgränser som är kopplade till myndighetsdagen. Ett kirurgiskt ingrepp som avses i förslaget är ett livsavgörande beslut som får långtgående konsekvenser. Att ett barn som fyllt 15 år kan göra ett sådant ingrepp innebär en risk för att personen inte uppnått tillräcklig mognad för att ha insikt i vad ingreppet innebär.

Jönköpings kommun biträder således inte heller förslaget att ett barn som fyllt 15 år ska kunna ansöka själv utan vårdnadshavares samtycke.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

STADSKONTORET
Besöksadress Rådhuset
Rådhusparken 1, Jönköping
kommunstyrelse@jonkoping.se
Fax diariet 036-10 57 04

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

Socialdepartementet

Yttrande över promemorian Ds 2018:11 Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen (S2018/02631/FS)

Jönköpings kommun stödjer inte förslaget i promemorian om att den som inte fyllt 18 år och vill genomgå kirurgiskt ingrepp ska kunna få tillstånd att göra det om det finns synnerliga skäl. Kommunens ställningstagande grundas i att det finns flera åldersgränser som är kopplade till myndighetsdagen. Ett kirurgiskt ingrepp som avses i förslaget är ett livsavgörande beslut som får långtgående konsekvenser. Att ett barn som fyllt 15 år kan göra ett sådant ingrepp innebär en risk för att personen inte uppnått tillräcklig mognad för att ha insikt i vad ingreppet innebär.

Jönköpings kommun biträder således inte heller förslaget att ett barn som fyllt 15 år ska kunna ansöka själv utan vårdnadshavares samtycke.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

STADSKONTORET
Besöksadress Rådhuset
Rådhusparken 1, Jönköping
kommunstyrelse@jonkoping.se
Fax diariet 036-10 57 04

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern